

PROTOKOLL
2007-04-17
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga
Mål nr T 228-07
Avdelning 2

NÄRVARANDE JUSTITIERÅD

Severin Blomstrand, Nina Pripp, Torgny Håstad, Marianne Lundius och
Anna Skarhed (referent)

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Ralf Järtelius

SÖKANDE

LS

Ombud: Advokat IS

MOTPART

Justitiekanslern

Box 2308

103 17 Stockholm

SAKEN

Vårdnad m.m.; nu fråga om rättshjälp

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Svea hovrätts dom den 13 december 2006 i mål T 4424-06

Målet föredras med anledning av LSs ansökan om rättshjälp.

Högsta domstolen fattar följande

BESLUT

Parterna har gemensamt dottern T, född den 18 februari 2004. Målet gäller vårdnaden om dottern samt frågor om boende och umgänge. Hovrätten beslutade med ändring av tingsrättens dom att vårdnaden om T skulle anförtros LS ensam. JS har överklagat hovrättens dom och yrkat att vårdnaden skall vara gemensam och att T skall bo hos honom, alternativt att han skall få ett utökat umgänge med dottern. Sedan Högsta domstolen meddelat prövningstillstånd i målet har LS bestritt JSs yrkanden och i samband därmed ansökt om rättshjälp. Hon har till stöd för sin begäran om rättshjälp anfört att hon uttömt rätten till ersättning ur sin rättsskydds-försäkring, att denna omfattat rätt till ersättning upp till ett belopp om 120 000 kr, att hon studerar och för sin försörjning uppbär studiemedel samt att hon saknar nettoförmögenhet.

Justitiekanslern har i inkommet yttrande, med hänvisning till 9 § första stycket rättshjälplagen (1996:1619) och rättsfallet NJA 2000 s. 400, motsatt sig att LS beviljas rättshjälp.

Enligt 9 § första stycket rättshjälpslagen får rättshjälp inte beviljas, om den rättssökande har en rättsskyddsförsäkring eller något annat liknande rättskydd som omfattar angelägenheten. I rättsfallet NJA 2000 s. 400 fann Högsta domstolen, med hänvisning till lagens förarbeten (prop. 1996/97:9 s. 95 ff.), att det var naturligt att tolka den nämnda bestämmelsen så att den som har en rättsskyddsförsäkring som ger rätt till ersättning vid en viss tvist inte kan få rättshjälp för den tvisten, när han har uttömt rätten till försäkringsersättning.

Rättsfallet NJA 2000 s. 400 gällde frågan om rättshjälp i hovrätten skulle beviljas den som utnyttjat sin rättsskyddsförsäkring till dess maximibelopp i första instans. Frågan i detta mål är om rättshjälp kan beviljas för process i tredje instans, sedan beloppet i befintlig försäkring förbrukats. Det är inte rimligt att den som har rättsskyddsförsäkring skall behöva planera så att det återstår ett utrymme på försäkringen för eventualiteten att Högsta domstolen meddelar prövningstillstånd. Med hänsyn till detta och till Högsta domstolens betydelse som prejudikatinstans, bör i en situation som den förevarande, när förutsättningar i övrigt är för handen, rättshjälp kunna beviljas med ett antal timmar som täcker målets behandling i Högsta domstolen. LS bör därför beviljas rättshjälp.

LS beviljas rättshjälp i angelägenhet mot JS rörande vårdnad, boende och umgänge. Förmånen av rättshjälpsbiträde får omfatta högst trettio (30) timmars arbete. Den procentsats efter vilken LS skall betala rättshjälpsavgift bestäms till två (2) procent. Till rättshjälpsbiträde förordnas advokat IS.

Justitieråden Severin Blomstrand och Marianne Lundius är skiljaktiga och anför:

I 9 § första stycket rättshjälpslagen föreskrivs att rättshjälp inte får beviljas, om den rättssökande har en rättsskyddsförsäkring som omfattar angelägenheten. Enligt NJA 2000 s. 400 skall denna bestämmelse tolkas så att den som har en rättsskyddsförsäkring av normal omfattning som ger rätt till ersättning vid en viss tvist inte kan få rättshjälp för den tvisten, när han har uttömt rätten till försäkringsersättning. Med hänsyn till det anförda och då LS i underinstanserna fullt ut har utnyttjat en rättsskyddsförsäkring av normal omfattning, kan rättshjälp inte beviljas henne i angelägenheten.

Ralf Järtelius

Uppvisat och lämnat för expediering 2007-05-08

Severin Blomstrand